

Høringsuttalelser planprogram kommunedelplan sentrum 2017-2026

Nr.	Høringsuttalelse	Vurdering
Opplysningsvesenets fond		
1	Ingen merknader.	Tas til etterretning.
Kystverket Sørøst		
1	Ingen merknader.	Tas til etterretning.
Rom eiendom		
1	Foreslår at kommunen vurderer større områder rundt stasjonen i flere retninger som mulige byutviklingsområder, eventuelt i et noe lengre tidsperspektiv.	Tas delvis til følge. Planprogrammet peker på at det skal sees på utviklingsmulighetene omkring kollektivknutepunktene. Det vil også sees på målsettinger for utvikling av området. Tidsperspektivet vil vurderes i arbeidet med steds,- og mulighetsanalysen.
2	Fortetting og utbygging bør prioriteres der <i>miljøgevinsten</i> er størst, ved kollektivknutepunkter/ jernbanestasjon. Der må det bygges ute med varierte arealplanformål og betydelig høyere arealutnyttelse enn snittet i Sarpsborg.	Er ivare tatt. Planprogrammet peker på at det skal sees på utviklingsmulighetene omkring kollektivknutepunktene, og at arealutnyttelse vil vurderes i planarbeidet.
3	Sentrumsplanen må være fleksibel, slik at den kan fungere med oppfølgende reguleringsplaner i et langt tidsperspektiv.	Tas til følge. Planens detaljeringsgrad vil vurderes og dette tydeliggjøres i planprogrammet (nytt punkt 2.1).
4	Vesentlig å sikre god tilgjengelighet til stasjon/ kollektivknutepunkt for alle trafikantgrupper. Barrierer mellom bysentrum og stasjon bør unngås, akser og andre byplanmessige elementer som kan understøtte stasjonens posisjon i byen må ivaretas og forsterkes.	Tas til følge. Planprogrammet peker på at knutepunktsutvikling skal drøftes. Torget pekes også på som et av byens tyngdepunkter og det vil vurderes hvordan områdene kan knyttes tettere sammen. Planprogrammet justeres til å tydeliggjøre fokus på tilgjengelighet til jernbaneområdet.
Statens vegvesen		
1	Samferdsel: viktig med fokus på gode, helhetlige løsninger for gående, syklende og kollektiv gjennom sentrum, for å nå lokale, regionale og nasjonale mål om nullvekst i biltrafikk.	Tas delvis til følge. Planprogrammet peker på viktigheten av de ulike tiltakene som bidrar til økt gange, sykkel og kollektiv. Planprogrammet peker også på andre sentrale temaer som skal drøftes i planarbeidet, for å nå målet om en levende og attraktiv by.

2	Det bør drøftes hvor ulike funksjoner bør plasseres i sentrumsområdet i fremtiden.	Er ivaretatt. Planprogrammet peker på at alternativvurderingene for fremtidig vekst skal vurdere utifra planprogrammets nevnte temaer. Funksjonsplassering er en del av temaene.
3	Viktig med fokus på å få til et helhetlig parkeringstilbud. Det anbefales at det lages bestemmelser som kan bidra til å begrense bruken av bil i sentrum.	Er ivaretatt. Planprogrammet peker på igangsatt arbeid med felles parkeringspolitikk for Nedre Glomma. Dette arbeidet vil være premissgivende for sentrumsplanens arbeid med parkering.
4	For å gjøre Sarpsborg tilgjengelig og attraktiv for gående er det viktig å ha en plan for gode løsninger. Hvis det er ønskelig å lage en lokal gåstrategi, kan vegvesenet bistå i dette arbeidet. Dersom det ikke vil lages en egen gåstrategi, er det viktig at arbeidet fremdeles fokuserer på helhetlige løsninger for gående.	Er ivaretatt. Planprogrammet peker på behovet for en mobilitetsstrategi, fokus på gange skal inngå i dette arbeidet. Vegvesenet vil være en naturlig samarbeidspartner.
5	Svært viktig å inkludere de aktuelle hovedsykkellrutene i sentrumsplanen. Planen bør inneholde bestemmelser for sykkelparkering.	Er ivaretatt. Planprogrammet peker på at det må drøftes om hovedrutene skal legges inn i plankartet. Gjeldene plan har bestemmelser for sykkelparkering. Erfaringsvis har dette fungert bra, og videreføres.
6	Større utbygginger og endringer i eksisterende områder i sentrum kan berøre fylkesvegnettet. Ved tiltak som har adkomst til fylkesvegnettet kan vi få et behov for å vurdere de trafkkale konsekvensene. Dette må håndteres i det videre planarbeidet.	Innspillet tas med inn i det videre planarbeidet.
7	Forutsetter at retningslinjer for behandling av støy og luftkvalitet i arealplanlegging skal ligge til grunn for vurderinger i reguleringsplanen.	Er ivaretatt.
8	Planarbeidet skal ta hensyn til universellutforming, gjennom plankart og bestemmelser. Alle anlegg for kollektiv, gående og syklende skal ha universell utforming.	Er ivaretatt.
Jernbaneverket		

1	Viktig å knytte stasjonen sammen med bykjernen. Må sees nærmere på hvordan aksene mellom torget og stasjonen kan forsterkes, for å trekke tyngdepunktet i sentrum nærmere stasjonen. Viktig å tilrettelegge med gode forbindelser for gående og syklende til stasjonen.	Innspillet tas med i det videre planarbeidet. Torget pekes også på som et av byens tyngdepunkter og det vil vurderes hvordan områdene kan knyttes tettere sammen.
2	Ideelt sett burde bussterminal vært lagt til stasjonsområdet.	Tas ikke til følge. Denne vurderingen er gjort gjennom arbeidet med nylig vedtatt gatebruksplan.
3	Sentrumsplanen bør vise hvordan betjeningen av stasjonen er tenkt, på prinsipielt nivå.	Tas ikke til følge. Dette er detaljerte vurderinger som må gjøres i en mer detaljert plan for selve stasjonsområdet.
4	Det må settes av tilstrekkelige arealer til å utvikle jernbanens infrastruktur (sporbehov er beskrevet i innspill) og med tilhørende stasjonsfunksjoner med publikumsarealer på Sarpsborg stasjon.	Tas til følge. Planprogrammet justeres for å tydeliggjøre dette behovet, og innspillet tas med inn i videre planarbeid.
5	Jernbaneverket ønsker å være involvert i dette planarbeidet. Det er ikke beskrevet hvordan medvirkning i planarbeidet skal være. Vi ber om at dette tydeliggjøres i planprogrammet.	Tas delvis til følge. Jernbaneverket involveres. Planprogrammet redegjør detaljert for medvirkning ut 2015, og har tydelige mål om en plan med gjennomføringskraft. Medvirkning er et verktøy for dette. Under punkt 3.4 redegjøres det for at medvirkning omkring alternative fortettingsstrategier vil være sentralt. Det vil ikke uttypes nærmere, da dette ikke er spesifisert ennå.
Sarpsborg lokallag av fortidsminneforeningen		
1	Rivnings"prosjekter" av bygninger med arkitektonisk og/eller historisk verdi fryses inntil ny plan foreligger.	Tas ikke til følge. Gjeldende verneverdivurdering er førende frem til ny plan vedtas.
2	2 km grensen fra torget er for snever. Planen bygger på fortettingsprinsipp med fokus på nullvekst i biltrafikk, ett problem som vil være løst om få år (CO2 utslipp fra biler.) Byvekst bør spres utover 2km grensen. Fortetting fører til økt press om riving av gamle hus, foruten at grøntarealene må bli mindre.	Tas ikke til følge. 2 km grensen er en føring fra nylig vedtatt kommuneplan. Planprogrammet peker på at ulike løsninger for fremtidig vekst vil belyses gjennom alternativvurderinger, og detaljerte vurderinger i forhold til avgrensningen vil legges frem. Alternativvurderingene skal presenteres med fordeler og ulemper ut i fra planprogrammets nevnte temaer.
1 Østfold fylkeskommune		

	Kommunen bør vurdere å tydeliggjøre mål og føringer fra "Bypakka" inn i formålet med planen, slik at målene i arbeidet med "Bypakka" blir sterkere premissgiver for planarbeidet. Føringerne er nye siden sist rullering.	Tas til følge. Planprogrammet justeres for å tydeliggjøre at målene i arbeidet med "Bypakka" er premissgivende for planarbeidet.
2	Det bør vurderes hvordan tema levekår og folkehelse kan stå klarere frem i planprogrammet med rød tråd til kommuneplanens samfunnsdel.	Tas til følge. Planprogrammet justeres for å tydeliggjøre koblingen opp mot samfunnsdelens satsningsområder.
3	Erfaringer bør peke mot en mer overordnet plan. Kommunen bør vurdere om planprogrammet bør være tydeligere på hvilket verktøy sentrumsplanen skal være for å få politisk oppmerksomhet rundt sentrumsplanen som langsiktig og strategisk verktøy.	Tas til følge. Planprogrammet justeres til å drøfte planen som verktøy, og dens detaljeringsgrad.
4	Sentrumsplanen er et viktig virkemiddel for å følge opp ny PBL sitt forsterkede fokus på handling/ gjennomføring. Det er positivt at planprogrammet vektlegger drøfting av en handlingsdel.	Tas til etterretning.
5	Siden kommunen har en visjon som flagger barn og unge høyt, bør det vurderes om det i dette planarbeidet bør pekes ut en/ en gruppe som skal ha som særskilt oppgave å tale for et godt oppvekstmiljø. Ungdommens bystyre skal involveres, men det anbefales at det utpekes dedikerte personer som følger hele prosessen.	Tas delvis til følge. Planprogrammet redegjør for samarbeid med ungdommens bystyre. Planprogrammet endres slik at formen på samarbeidet uttypes. Ungdommens formannskaps vil knyttes tettere på arbeidet, og ungdommens bystyre involveres aktivt i prosessen med workshoper ol.
6	Planprogrammet gir god oversikt over medvirkning.	Tas til etterretning.
7	Det er vesentlig at kommunen legger til grunn de regionale føringer som fremkommer i Fylkesplanen Østfold mot 2050 og i øvrige regionale planer.	Tas til følge. Føringerne uttypes i planprogrammets vedlegg.

8	Planprogrammet bør synliggjøre at Sarpsborg Kommune nå er med i "Nettverkssamling kollektivtransport" som er Miljøverndepartementets vidreføring av "Framtidens byer". Miljømålene er lite synlige i planprogrammet selv om miljø er underliggende temaer under flere av de sentrale utfordringene som er tatt opp. Siden miljø er et av fire innsatsområder i kommuneplanens samfunnsdel oppfordrer vi kommunen til å vurdere dette som eget tema.	Tas til følge. Planprogrammet justeres for å tydeliggjøre miljømål og gjeldende satsninger.
9	I fylkesplanen er det et klart mål om å satse sterkere på energieffektivisering i både eksisterende og nye bygg. Sarpsborg kommune har mål og strategier for dette i sin kommunedelplan for klima og energi, som bør konkretiseres inn i sentrumsplanen.	Tas delvis til følge. Kommunedelplan klima og energi er et førende dokument for sentrumsplanarbeidet, og relevante strategier og målsettinger vil konkretiseres i planen. Samarbeid opp i mot fjernvarmeleverandør videreføres, slik at klima og energiplanens strategier i fht oppvarming følges opp. Planprogrammet justeres for å tydeliggjøre dette.
10	Sentrumsplanen bør legge opp til høye ambisjoner for hvordan brua og området rundt fossen kan tilføre byen noe positivt i form av å være attraktivitetspunkt, landemerke og bysymbol. Fossen er i dag lite tilgjengelig og lite synlig og området dårlig tilrettelagt for myke trafikanter.	Innpillet tas med i det videre planarbeidet.
11	Ny verneverdivurdering må omfatte området til Borregaard, slik at man har et godt grunnlag for å fatte beslutninger om vern og utvikling også her.	Er ivaretatt. Verneverdivurderingen vil omfatte hele sentrumsplanområdet. Gjeldene sentrumsplan har bestemmelser som krever involvering av fylkeskonservator ved riving eller ombygging, og sentrale bygg omtales i plandokumentet, det er ikke gjort detaljerte vurderinger inne på området. Det vil vurderes om denne løsningen videreføres i ny plan.
12	I planprogrammet bør områdene omfattes av NB! - registeret kommenteres (Nasjonale kulturhistoriske bymiljøer.)	Tas til følge. Planprogrammet justeres for å omtale dette.

13	Under kapittelet blågrønnestrukturer bør flere grøntområder nevnes. Glommastien, Pilgrimsleden, Borgarsyssel museum, Tusenårsstien og området rundt Sarpsfossen/ restene etter middelalderbyen.	Tas til følge. Planprogrammet justeres for å omtale disse.
14	Det må komme tydelig frem at verneverdivurderingen må vedtas før selve planen.	Tas ikke til følge. Planprogrammet justeres, og det fremkommer tydelig at arbeidet med verneverdivurderingen skal gå parallellt med sentrumsplanarbeidet forøvrig. Samlet vedtak i 2017.
15	Forslag til konkrete bestemmelser for vernede bygg/områder.	Innspillet tas med i videre planarbeid.
16	Ønskelig at Borregaardsjordet sees som kulturlandskap og markeres som grønt areal i planen. Området er vist som regionalt verdifullt kulturmiljø i vedleggskart i fylkesplan, og fylkeskommunen ser ingen grunn til å endre dette synet.	Innspillet tas med i videre planarbeid.
17	Det vises til riksantikvarens arbeid med kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse- hvor Hafslund og Borregård hovedgård omtales. Åpenhet rundt herregårdene er viktige for å bevare herregårdene i en kontekst.	Tas til følge. Planprogrammet justeres og det pågående arbeidet legges inn som førende nasjonale føringer. Arbeidet har vært på høring i 2014, men vedtak er foreløpig ikke fattet, etter hva vi er informert om.
18	Kommunen bør vurdere om det er noen tema i gjeldende plan som i stor grad kan videreføres, og at det for disse tema kun drøftes hvordan eksisterende kunnskap kan nyttes inn i en ny plan/ nytt verktøy.	Er ivaretatt. Gjennom planprogrammet er det pekt på behovet for utredninger og oppdateringer, dette er blandt annet basert på erfaringer med gjeldende plan. Flere av temaene og intensjonene vil videreføres. Gjeldende plan er et grunnlag for revideringen. Verktøy for gjennomføring av intensjonene som videreføres blir viktige drøftinger i det videre planarbeidet.
19	Fylkesrådmannen anbefaler at arbeidet i stor grad vektlegger hvordan Sarpsborg by skal utvikle seg og utformes, slik at trafikkveksten kan betjenes med kollektiv, sykkel og gange.	Tas delvis til følge. Kollektiv, sykkel og gange vil gis stort fokus. Men planen vil også i stor grad vektlegge temaer som bomiljø, verdiskapning, byens offentlige rom, miljø mfl. da dette vurderes til å være avgjørende temaer for å skape en attraktiv og levende by.

20	KU- vurderinger gjøres ofte separat, for hver enkelt endring. Det påpekes viktigheten av at det sees på konsekvensene av planen som helhet.	Tas til følge. Planprogrammet justeres slik at det kommer bedre frem krav om å vurdere hvilken retning kommunesamfunnet går ved oppfølging av ny plan.
Fylkesmannen i Østfold		
1	Det pekes på at veksten i Østfold de siste 10 årene er vurdert av Telemarksforskning til å være kunstig høy, grunnet lave boligpriser og stor mangel på boliger i Osloregionen. Det er ikke påregnelig at veksten vil fortsette. Det pekes på at kommunene i større grad enn før må ta dette inn over seg, og at det ikke er noe alternativ å "vedta" en høyere tilflytting av skattebetalere for å skape vekstgrunnlag for planleggingen.	Tas til etterretning. Mål om fremtidig vekst er vedtatt i Sarpsborgs planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel. Sentrumsplanen må forholde seg til dette. Innspillet videresendes til det kommende arbeidet med planstrategien.
2	Samfunnssikkerhet i arealplanleggingen har blitt et meget viktig tema av flere grunner, og innholdet i ROS-analyser og vurderinger av alle typer risiko vil etter all sannsynlighet i større grad kunne legge føringer for hvordan og hvor en by kan utvikles og fortettes i framtiden. Kommunen har i denne sammenheng så langt ivaretatt sin del av plankravene til samfunnssikkerhet og beredskap. utredning om risikokonturer og konsekvenser som følge av at Borregaard er storulykkebedrift og hvordan dette kan påvirke utbyggings- og fortettingspotensialet innenfor sonen, ferdigstilles i løpet av sommeren 2015. Planprogrammet gir konkret beskrivelse av konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser i pkt 3.9.	Er ivaretatt. Planprogrammet justeres, da utredning om risikokonturer ikke er ferdigstilt. Skissert ferdigstillelse er høsten 2015.
3	Planen vil gjelde frem til 2026. Det betyr at det i slutten av perioden vil være samsvar med ferdigstillelse av ny dobbeltsporet jernbane til Sarpsborg. En strategi for hvordan man vil utvikle samfunnet mot en situasjon med kortere reisetid til arbeidsmarkedet og økt kollektivdekning bør være et viktig tema.	Tas delvis til følge. Planprogrammet peker på at det skal jobbes med fortetting i byområdene for å fremme mål om nullvekst i biltrafikken. Det skal også gis fokus til knutepunktutvikling. Innspillet videresendes til det kommende arbeidet med planstrategi, da temaet vil være aktuelt inn i flere planer enn sentrumsplanen.

4	Det er viktig å følge opp forutsetningene for at bypakka nedre Glomma skal fungere gjennom regulering av bilbruk og tilrettelegging for gange,- sykkel og kollektivtransport, når det nå startes opp en etappevis utbygging av bomringen. Vi vil hevde at et fungerende sykkelnett bør være en av forutsetningene og bygges ut tidligst mulig i prosessen.	Innspillet videresendes til arbeidet med revidering av hovedsykkelplanen.
5	Ang. ny kommunestruktur. Vi har pekt på behovet for et regionalt samarbeid i Nedre Glomma, bl.a. om boligbygging og bruk av arealer i bybåndet. Vi ser at det er lite fremdrift i dette arbeidet, mens kommunene hver for seg vedtar strategier for boligutbygging og legger planer for egen utvidelse. Vi vil igjen oppfordre til et sterkere samarbeid om byutvikling og felles regionale tiltak.	Innspillet videresendes til arbeidet med planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel. For sentrumsplanen er samarbeidprosjektet om felles parkeringspolitikk for Nedre Glomma, et viktig og førende arbeid. Samarbeid omkring et slikt arbeid er sentralt, for å sikre like konkurranse vilkår mellom byene og i regionen.
6	Flere av innspillene til planarbeidet i 2012 er fortsatt av relevans. De vil komme tilbake til mange av av temaene i det videre planarbeidet, og oppfordrer til å holde løpende dialog gjennom regionalt planmøte.	Tas til etterretning.
Østfold Energi		
1	Slik vi oppfatter det i dag, gjelder det forskjellige regler for tilknytningsplikt i sentrum og for resten av konsesjonsområdet for fjernvarme i Sarpsborg. Vi stiller spørsmål ved om dette er hensiktsmessig og vil foreslå at disse forholdene drøftes i det kommende sentrumsplanarbeidet.	Tas til følge. Planprogrammet justeres for å tydeliggjøre at dette skal drøftes.
Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne		
1	Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen av sentrumsutbyggingen.	Er ivaretatt. Plan og bygningsloven stiller krav om universell utforming i plan og byggesaker.
Sarpsborg Handelsstandsforening Sentrum		
1	Det bør sees på årsaker til at det er økt etablering i sentrum. Etablerer man seg i sentrum fordi det er mer attraktivt enn tidligere, eller er det fordi prisen for å etablere seg i sentrum er såpass mye lavere at det blir attraktivt for mindre bedrifter?	Tas til følge. Planprogrammet redegjør for arbeidet med verdiskapning, der det skal jobbes med hvordan vi kan tilrettelegge for at bedrifter vil velge å etablere seg i sentrum? Dialog med aktører innenfor handel-, service- og andre næringer vil være sentralt for å bygge kunnskap, og innspillet tas med inn i slike drøftinger.

2	Det er ikke likegyldig <i>hvem</i> som bosetter seg i sentrum. Det er ønske om økt handel, service og næringsstilbud. Spørsmål om hvilke målgrupper man ønsker å bosette i sentrum må hensyntas når det drøftes virkemidler for å bidra til investeringsvilje, vekst og etterspørsel.	Tas til følge. Det vil det kommende arbeidet sees på planens tilgjengelige verktøy for tilrettelegging for ulike målgrupper. Det vil også drøftes hvilke målgrupper det bør fokuseres på, i f.t. ønske om bosetting i sentrum.
3	Tilgjengelighet anses som en av de viktigste faktorene for å få et dynamisk sentrum. Viktig å ta debatt på om det er realistisk at sentrum blir mer attraktiv ved å ha en restriktiv parkeringspolitikk. Viktig å se på konkurransevilkårene mellom sentrum og næringsområdene utenfor sentrum. Ønsker konsekvensutredning på hvordan reduksjon i personbiltrafikk (belønningsmidler) vil ramme sentrumsområdet. Det er ønske om debatt med fokus om konkurransevilkårene i sentrum og næringsområder utenfor.	Innspillet videresendes til arbeidet med felles parkeringspolitikk for Nedre Glomma. Arbeidet med felles parkeringspolitikk er en av deloppgavene gjennom "Bypakka Nedre Glomma." Målet er å benytte parkeringspolitikken som ett ledd i å nå målet om null vekst i personbil trafikken, og samtidig sikre et attraktivt og levende sentrum. Handelsforeningen vil involveres i arbeidet.
4	Økt fokus på sykkel og gange er ikke riktig for økt handel. Det fryktes at det vil bli vanskeligere å komme til sentrum, og ferdes der med bil.	Videresendes til arbeidet med felles parkeringspolitikk for Nedre Glomma.
5	Det må legges til rette for egne sykkelfelt i kjørebanelen. I bykjernen ikke noe behov for egne felt der farten er 30 km/t. Ønsker sykling forbudt i gågaten.	Videresendes til arbeidet med hovedsykkelplanen.
6	Ønsker maks fart på 30 km/t i bykjernen, gjerne gjennom miljøgater.	Videresendes til arbeidet med trafiksikkerhetsplanen.
7	Ønsker ikke kollektiv i Pellygaten, forstyrrende element i handelsmiljøet. Foreligger konkret forslag til trase.	Tas ikke til følge. Dette temaet er behandlet gjennom nylig vedtatt gatebruksplan, som er førende for sentrumsplanarbeidet.
8	Negative til innføring av boligsoneparkering. Mener arbeidsreisende vil ta plassene for handel. Kommende evaluering bør se på konsekvensene for næringslivet.	Innspillet videresendes til arbeidet med evaluering, og videre arbeid med boligsoneparkering.
9	Handelsforeningen er imot alle virkemidler skissert i planen hva angår restriktiv parkeringspolitikk, mener dette vil føre til at kunder velger andre områder med parkering like ved (Stopp, Tunejordet, Amfi.)	Tas ikke til følge. Nasjonale føringer og Bypakka for Nedre Glomma er førende for sentrumsplanarbeidet, og må ivaretas. Arbeidet med den restriktive parkeringspolitikken er i oppstartsfasen, men målsettingene ligger i Bypakka.

10	Innsendt underskriftskampanje: Nei til utvidet soneparkering, ja til 2 timers gratis parkering. Alle trafikanter.	Videresendes til arbeidet med boligsoneparkering og parkeringspolitikk.
Norsk Maritimt Museum		
1	Gjør oppmerksom på at kommende reguleringsplaner for sjøarealer som kommunedelplanen legger til rette for, må sendes oss til uttalelse. Dette for å vurdere søknad ut ifra en eventuell konflikt med kulturminner under vann som er fredet, eller vernet.	Tas til følge. Innspillet tas med i videre planarbeid og i arbeidet med bestemmelser.
Velforening Kulås øst, v/Knut Nilsen		
1	Bekymret for ny sentrumsplan hvis resultat skal være rivning av gammel bebyggelse som skal erstattes med høyhus. Ønsker dialog med kommunen.	Innspillet tas med i det videre planarbeidet. Velforeningen invitert til møte.
Fritznerbakken Velforening		
1	Ønsker å delta i høringer og referansegruppe vedrørende planer som berører området og bomiljø.	Tas til følge.
2	Ivaretagelse av grøntområder og lekeplasser gis i planprogrammet prioritet. Dette er mangelvare på Fritznerbakken. Vi har flere forslag til områder som kan utvikles til gode og trygge lekeområder for barn.	Innspillet tas med videre i planarbeidet.
3	Fortetting på Fritznerbakken må sikre ivaretagelse av bydelens særpreg.	Innspillet tas med videre i planarbeidet.
4	2 km grensen virker for snever, dette vil gi betydelig fortetting, noe vi ikke kan se vil gi gode bomiljøer i ht øvrige intensjoner i planprogrammet.	Tas til etterretning. 2 km grensen er en føring fra nylig vedtatt kommuneplan. Planprogrammet peker på vekstkrav, men også fokus på bomiljø. Det er vurdert til at det foreligger fortettingspotensial innenfor planområdet, og at gode bomiljøer kan sikres også ved vekst. Alternativvurderinger med fokus på fortetting, bomiljø, vern vil vurderes i det videre arbeidet.
5	Det må avsettes areal for biloppstillingsplasser, eventuelt etableres parkeringshus, slik at boligområder, også Fritznerbakken, ikke benyttes til parkering.	Er ivare tatt. Planprogrammet peker på behovet for å drøfte konsekvenser og muligheter i f.t. overflateparkering, og temaet vil belyses gjennom arbeidet med felles parkeringspolitikk og i arbeidet med boligsoneparkering.
6	Opptatt av at bydelen skal være levende. Det bør legges inn muligheter for handels- og næringsvirksomhet i nærområdet.	Tas til etterretning.

Liefting arkitektur AS		
1	Konkrete innspill til endringer i gjeldende planbeskrivelse, bestemmelser og estetiske retningslinjer.	Innspillene tas med i det videre planarbeidet.
SG arkitekter		
1	Konkret innspill til høydebegrensninger i kvartal 285.	Innspillet tas med i det videre planarbeidet. SG invitert til møte.
Betongbygg AS		
1	Konkret innspill i f.t. høyder. Ønske om differensiering, jevne overgangssoner i f.t. høyder. Og tettere bebyggelse omkring kollektiv knutepunktene. Kritiske til å satse på utvikling i østre bydel, innebærer stor risiko.	Innspillene tas med i det videre planarbeidet. I forhold til overgangssoner mellom tett og lav by, og høydevurderinger er dette temaer som planprogrammet peker på at skal drøftes.
Hafslund Nett		
1	Hafslund Nett anmoder om at det innarbeides hensynssoner for høyspenningsanlegg med tilhørende bestemmelser. Kart er vedlagt og forslag til bestemmelse.	Innspillet tas med i det videre planarbeidet.
2	Gjør oppmerksomme på at det innenfor planområdet foreligger fire transformatorstasjoner, og at disse vil medføre noe støy. Det anbefales ikke bebyggelse i nærområdet rundt disse, eventuelt må skjermingstiltak planlegges.	Innspillet tas med i det videre planarbeidet.
3	Konkrete innspill til bestemmelser for nettstasjoner.	Innspillet tas med i det videre planarbeidet.
4	Eventuelt nye utbyggingsområder krever avklaringer i forhold til strømforsyning.	Innspillet tas med i det videre planarbeidet.